

Panta rhei

Johan Heirman

Ooit kreeg onze planeet een enorme dreun, waardoor ze ging wiebelen. Was dit niet gebeurd, dan waren er zomers noch winters, en zou de evolutie helemaal anders verlopen zijn. Misschien hadden onze voorzaten dan maar één stabiele klimaatgordel bezet, waren ze niet gedwongen geweest om zich aan te passen en de wereld voorbij de horizon te verkennen, had de mens niet eens bestaan. Ondanks die door een kapotte aardas veroorzaakte onrust verlangen wij naar stabiliteit. Maar bestaat er eigenlijk in de natuur wel zoiets als evenwicht, of is dat een illusie die hieruit voortkomt, dat we ons een wereldbeeld vormen in slechts luttele levensjaren, te kort om grote trends op te merken? Wij stappen maar even in en uit de stroom.

Al is er dan geen absoluut evenwicht in de natuur, er bestaat wel degelijk zoiets als maturiteit. Die krijg je wanneer alle organismen in een levensgemeenschap - zoals je tuin er een kan zijn - aangepast zijn aan de snelheid van de veranderingen op die bepaalde plek. Die snelheid zelf lijkt nu wel te veranderen. In mijn vaders tuin zag ik een halve eeuw geleden de iepen sterven, nu beginnen zelfs de essen te bezwijken, en die waren toch altijd een toonbeeld van vitaliteit. Bij de bomen valt het als eerste op, maar het kan niet anders of er verandert ook wat in de schaduw daar diep beneden. Dat het status-quo nog haalbaar zou zijn is *wishful thinking*. De toekomst

Illustratie uit: 'Die Pflanze' (1848) van Matthias Jakob Schleiden (1804 - 1881), Duits botanicus.

stormt op ons af als een reusachtige, niet meer te stuiten vloedgolf.

Planten, dieren en dingen moeten oud kunnen worden. Ook in vergankelijkheid en verval zit een zekere schoonheid. Het volstaat daarom, te genieten van wat er al is. Het nieuwe komt wel snel genoeg vanzelf. Wat is me dat toch met al die mensen die in hun tuin de tijd willen trotseren? Als elk nu eens de tuin om zich heen liet groeien en rijpen die hem met de jaren past als een tweede huid? Een allesomvattend concept, ik wil dat niemand aandoen, zelfs niet een van stabiliteit of harmonie. Alles vloeit.

Er is wel wat voor te zeggen om een winterslaap te houden. Gedaan met dat driftig opstoken van fossiele brandstoffen. Als je oud bent kun

je zachtjes inslapen en niet meer wakker worden. Maar stel: je hebt toch weer een winter overleefd. Je steekt na al die tijd je neus buiten je hol, maar de lente geurt niet naar zuiderwinden die warme bloesemgeuren met zich dragen, maar naar mest. Op de eerste echt mooie dag moeten al die gierkelders leeg. Ik wil daar niet bekakt over doen, maar ook weer niet overdreven lyrisch. Het is niet de geur die je je voorstelt bij een lentetafereel van Botticelli.

Maar aan het cataclysmen dat de seizoenen in het leven riep is het te danken dat nu weer de jonge lammetjes rondartelen en het gevogelte kwinkeliert in de om ter uitbundigst bloeiende bossen. Hoe weergaloos hartverwarmend is toch de lente!